

СЕЗОННА ДИНАМІКА ТРАНСМІСИВНИХ ХВОРОБ СОБАК (БАБЕЗІОЗ, ЕРЛІХІОЗ) У КИЄВІ

*М. П. Прус, доктор ветеринарних наук, професор
М. В. Шайдюк, О. В. Захарчук, аспіранти*

Проаналізовано сезонну динаміку захворюваності собак трансмісивними хворобами. Зазначено часті випадки інвазування тварин декількома збудниками одночасно.

Трансмівні хвороби, ерліхіоз, babesіоз, дирофіляріоз.

Трансмівні хвороби собак – це група захворювань, викликаних вірусами, бактеріями, найпростішими, гельмінтами, переносниками яких є членистоногі (іксодові кліщі, комари, блохи, кровосисні мухи та ін.). З огляду на те, що небезпека зоонозних хвороб для населення нашої планети зростає, в тому числі для домашніх тварин і їх господарів, деякі збудники трансмісивних хвороб (*Anaplasma phagocytophilum*, *Ehrlichia canis*, *Babesia canis*, *Borrelia burgdorferi*, *Dirofilaria immitis et repens*) являють найбільший інтерес для вивчення[1–6].

В Україні (за даними лабораторних досліджень Центру діагностики тварин ТОВ «Бальд» та ветеринарного центру «Алден-вет», м. Київ) у різних природно-кліматичних зонах поширені такі трансмісивні хвороби собак, як анаплазмоз, babesіоз, дирофіляріоз, ерліхіоз, лейшманіоз, бореліоз [1,3].

Причини поширення трансмісивних хвороб у регіони, де вони раніше не реєструвалися, до кінця не з'ясовані. Пояснюють їх, насамперед, екологічним чинником, а саме зміною клімату, поширенням членистоногих – біологічних переносників збудників у регіонах, де вони раніше не траплялися, випадкове завезення збудників хвороб з тваринами-паразитоносіями з ендемічних територій [3].

Лікарям ветеринарної медицини складно діагностувати трансмісивні хвороби з огляду на те, що клінічна картина, спровокована різними збудниками, може бути схожою. Також можливе одночасне зараження декількома збудниками, що спричиняє однакові симптоми або атипичну клінічну картину [1,6].

Діагностують трансмісивні хвороби собак за наявності контакту тварини з переносниками захворювань. Діагноз ставиться за наявності відповідної клінічної картини і позитивних результатів лабораторних досліджень, що підтверджують діагноз, включаючи цитологію, серологію та ін.[6].

Мета дослідження – аналіз динаміки захворюваності собак хворобами, збудники яких передаються трансмісивно.

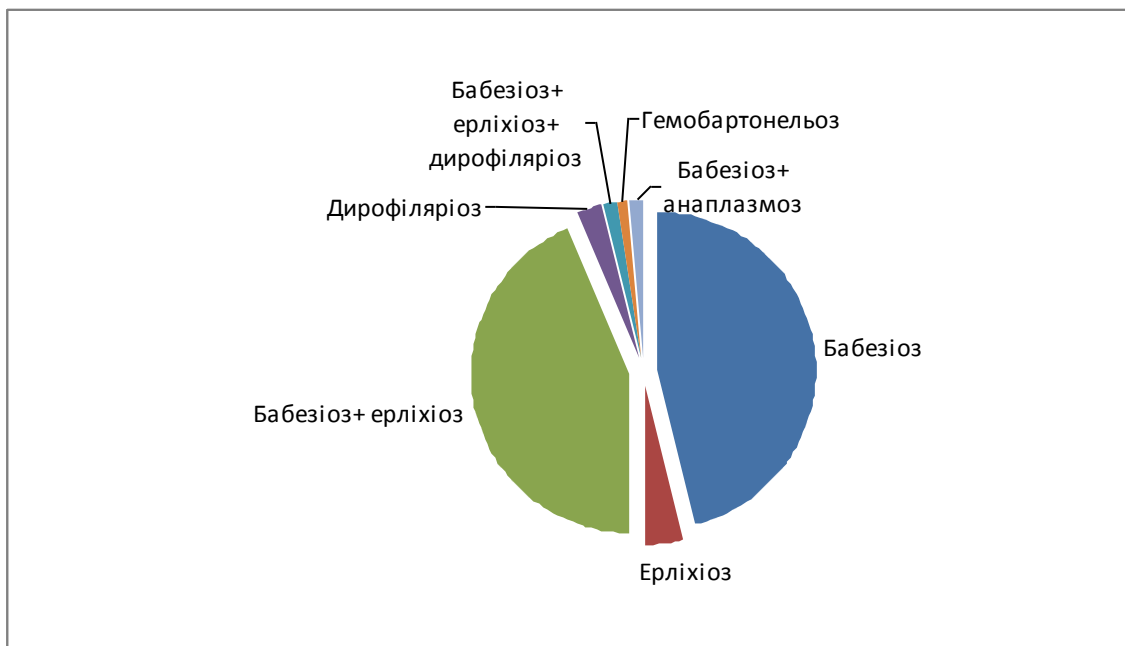
---

*Науковий керівник – доктор ветеринарних наук, професор Прус М. П.

Матеріали і методи дослідження. Наші дослідження проведені в одній із клінік «Центру сучасної ветеринарії». Діагноз захворювання собак на трансмісивні хвороби встановлювали за аналізом анамнезу, детального клінічного обстеження тварини, а також його підтверджували мікроскопією мазків крові, пофарбованих за методикою Романовського-Гімза.

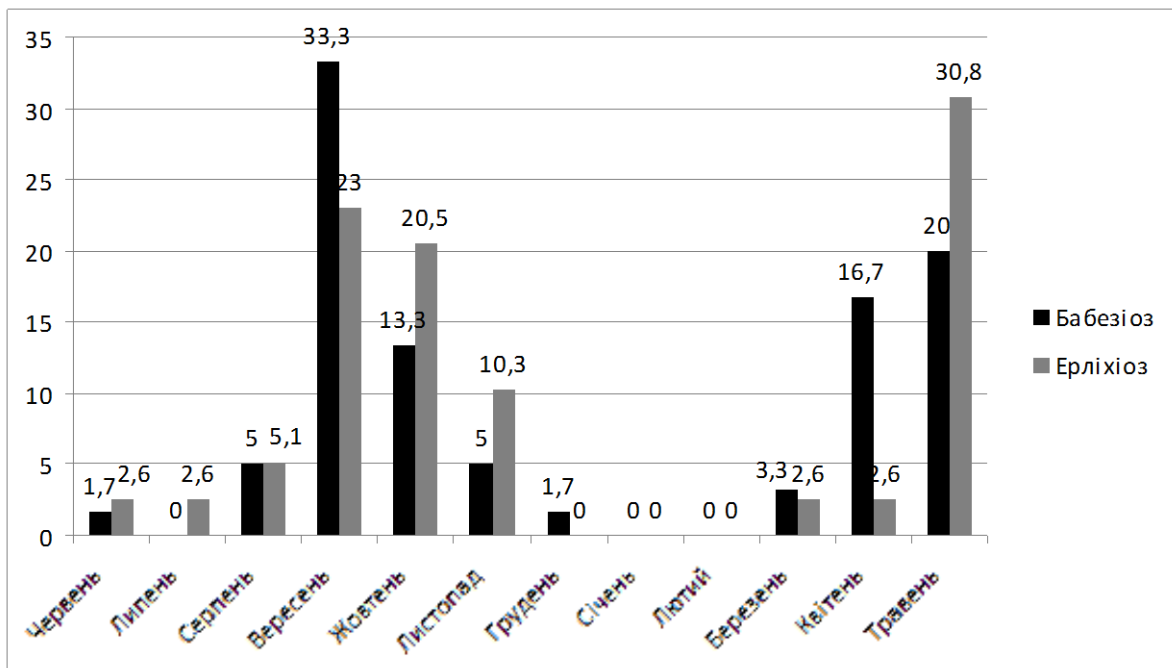
Результати дослідження. За період з червня 2012 р. до травня 2013 р. виявлено 75 хворих собак, у яких виявлено збудники, що передаються трансмісивно. У 36-ти тварин (48 %) підтверджено бабезіоз, у 3-х (4 %) – ерліхіоз, ще у 2-х (2,6 %) – дирофіляріоз, у 1-ї (1,3 %) – гемобартонельоз. Разом з тим, у 34-х собак (45 %) діагностовано мікс-інфікування збудниками бабезіозу та ерліхіозу одночасно, в 1-ї (1,3 %) – бабезіозу і анаплазмозу, ще в 1-ї (1,3 %) збудниками бабезіозу, ерліхіозу та дирофіляріозу (рис. 1).

Проаналізована сезонна динаміка захворюваності собак на бабезіоз та ерліхіоз у Києві. З'ясовано, що з березня спостерігається різке збільшення кількості хворих собак, що досягає максимуму у травні (у 20 % діагностовано бабезіоз та 30,8 % – ерліхіоз). З червня по серпень екстенсивність інвазії залишається на низькому рівні. У вересні знову спостерігається різке підвищення захворюваності у собак (у 33,3 % виявлено збудник бабезіозу та у 23 % – ерліхіозу).

Рис. 1. Ураженість собак збудниками трансмісивних хвороб

У жовтні та листопаді екстенсивність бабезіозної та ерліхіозної інвазій залишаються на високому рівні (рис. 2).

Рис. 2. Сезонна динаміка захворюваності собак трансмісивними хворобами (бабезіоз і ерліхіоз) у Києві

Висновок

Отже, територія України і, зокрема, Києва є ензоотичним осередком щодо трансмісивних хвороб собак. Лікарям ветеринарної медицини при встановленні діагнозу слід враховувати можливість одночасного інвазування тварини декількома збудниками, оскільки їх біологічними переносниками можуть бути одні і ті ж членистоногі, що має значення при призначенні специфічного лікування.

Список літератури

1. Гаврилова И. П. Лайм-боррелиоз, эрлихиоз и лейшманиоз на территории Украины – опасность для человека и собак. Диагностика и профилактика. / И. П. Гаврилова, Е. О. Драгушенко // Ветзоопроби.– 2012.– № 6(62).– С.30–34
2. Мазуркевич А. Дирофіляріоз собак у Київському регіоні: клінічна картина / А. Мазуркевич, С. Величко, Н. Василик [та ін.] // Ветеринарна медицина України. – 2001.–№ 3.–С.18–19.
3. Прус М. П. Поширення трансмісивних хвороб собак в Україні / М. П. Прус, І. П. Гаврилова, О. О. Драгущенко [та ін.] // Мир ветеринарии. – 2012.–№ 4(9).– С.16–18.
4. Прус М. Бабезіоз собак / М. Прус, О. Семенко // Мир ветеринарии.–2011.– № 1.–С. 10–23.
5. Цачев И. Ц. Моноцитарный эрлихиоз у собак / И. Ц. Цачев, И. Д. Димов // Мир ветеринарии.–2011.– № 5(9).–С. 4–8.
6. Diagnosis of Canine Vector-Borne Diseases in Young Dogs: a Longitudinal Study/ Domenico Otranto, Gabriella Testini, Filipe Dantas-Torres// J. Clin. Microbiol.– Sep 2010.– № 48.– P. 3316 – 3324.

Проанализирована сезонная динамика заболеваемости собак трансмиссивными болезнями. Отмечены частые случаи инвазирования животных несколькими возбудителями одновременно.

Трансмиссивные болезни, эрлихиоз, babesиоз, дирофиляриоз.

Was analyzed seasonal dynamics of vector-borne diseases of dogs. Was registered frequent cases invasion of animals by few agents at the same time.

Vector-borne diseases, ehrlichiosis, babesiosis, dirofilariasis.